

ÉTICA 4º ESO

6. TEMPORALIZACIÓN

1ª Avaluación

Bloque 1: **contidos comúns**

Bloque 2 : **Identidade e alteridade**

Bloque 3: **Teorías éticas.**

2ª Avaluación

Bloque 4: **Democracia e participación.**

Bloque 5: **A igualdade entre homes e mulleres**

3ª Avaluación

Bloque 6: **Multiculturalismo e interculturalismo**

Bloque 7: **Cidadanía global e democracia.**

7. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

1. Recoñecer os sentimentos nas relacións interpersoais e practicar o diálogo nas situacións de conflito. Razoar sobre as motivacións das condutas e eleccións, asumindo as responsabilidades que delas se derivan.

Con este criterio inténtase comprobar que o alumnado identifica e recoñece os seus propios sentimentos, que é quen de poñerse no lugar das outras persoas e utilizar o diálogo para superar os conflitos nas súas relacións interpersoais, que razoa as súas eleccións, que identifica aquelas cousas de que é directamente responsable e aquelas en que comparte algunha clase de responsabilidade colectiva e asume axeitadamente a responsabilidade dos seus actos.

2. Identificar os eixos sobre os cales se constrúe a identidade persoal.

Mediante este criterio inténtase comprobar se as alumnas e os alumnos entenden e aceptan a propia identidade como algo construído e non dado, que é posible redefinir. Trátase tamén de avaliar se é quen de respectar criticamente outras eleccións que configuran outras identidades, mediante o exercicio dunha tolerancia activa.

3. Diferenciar os trazos básicos que caracterizan a dimensión moral das persoas, recoñecer distintos sistemas de valores e identificar dilemas morais que teñen a súa orixe na aplicación de diferentes paradigmas de valoración.

Con este criterio preténdese avaliar se o alumnado identifica os distintos trazos que caracterizan a dimensión moral das persoas, aqueles que condicionan o comportamento humano (as normas, a xerarquía de valores, os costumes, etc.) e se recoñece distintos paradigmas de valoración na orixe dos dilemas morais que se formulan no mundo actual.

4. Mediante a formulación de dilemas morais sobre cuestións de actualidade, identificar os problemas éticos xerados desde diversas posicións morais e propoñer estratexias para a súa resolución.

Con este criterio preténdese comprobar se o alumnado identifica as posicións morais que están na orixe de determinados debates éticos do mundo actual. Así mesmo, trátase de valorar se comprende a eficacia do diálogo, fronte ás posturas que o rexeitan por imposible (dogmatismo) ou por innecesario (relativismo) e se presentan unha actitude de tolerancia activa, fronte á intolerancia ou a mera tolerancia pasiva baseada no relativismo ou na indiferenza.

5. Identificar e explicar axeitadamente as principais teorías éticas.

Mediante este criterio inténtase avaliar o coñecemento dos núcleos conceptuais clave dalgúns dos sistemas éticos occidentais que máis influíron coas súas contribucións conceptuais e coa súa práctica social á conquista e recoñecemento das liberdades e dos dereitos das persoas. Tamén permite valorar a capacidade do alumnado para enxuizar, a partir das teorías estudadas, determinadas condutas e situacións da súa vida cotiá.

6. Recoñecer e distinguir as dimensións ética, xurídica e política dos dereitos humanos. Valorar os dereitos humanos como principal referencia ética, en tanto que exigencia mínima de xustiza, manifestando actitudes a favor do exercicio activo e o respecto destes. Identificar a evolución dos dereitos cívicos, políticos, económicos, sociais e culturais e avaliar as novas reivindicacións en materia de dereitos humanos.

A través deste criterio trátase de comprobar o grao de comprensión dos conceptos claves dos dereitos humanos e a súa valoración crítica do esforzo que supuxo na historia da humanidade.

7. Comprender e expresar o significado histórico e filosófico da democracia como forma de convivencia social e política e identificar os valores e principios morais en que se sustenta.

Mediante este criterio preténdese avaliar no alumnado o coñecemento dos procesos de democratización de moitos países, en concreto España, como unha conquista ético-política, se comprende o pluralismo político e moral á vez que coñece os conceptos clave do sistema democrático, como o sistema de eleccións, o pluralismo político, o goberno da maioría e se recoñece algo valioso nos procesos democráticos en si mesmos á marxe da súa capacidade para lograr o ben común.

8. Valorar de forma argumentada, a importancia da participación cidadá para o funcionamento das institucións democráticas e da formación da opinión, de acordo con algún tipo de deliberación, para unha participación responsable.

Con este criterio trátase de comprobar se as alumnas e os alumnos son quen de distinguir entre formas de participación política institucionalizada e non institucionalizada, valorar a importancia da participación cidadá para o funcionamento dos sistemas democráticos e da formación de opinión de acordo con algún tipo de deliberación, fronte ao seguimento acrítico

da opinión difundida polos medios de comunicación, así como a responsabilidade dos poderes públicos de cara á cidadanía.

9. Analizar as causas que provocan os principais problemas sociais do mundo actual utilizando de forma crítica a información que proporcionan os medios de comunicación e identificar solucións comprometidas coa defensa de formas de vida máis xustas.

Trátase de comprobar se o alumnado identifica e comprende algunhas das causas que provocan os principais problemas sociais do mundo actual (repartición desigual da riqueza, explotación infantil, emigracións forzadas, etc.), utilizando con precisión e de forma crítica a información obtida dos distintos medios de comunicación, se recoñece a actuación de organismos e institucións comprometidas coa defensa de formas de vida máis xustas e se manifesta actitudes de tolerancia e solidariedade ao achegar solucións.

10. Analizar o camiño percorrido ata o recoñecemento da igualdade de dereitos das mulleres e poñer de manifesto as súas contribucións en todos os campos do saber ao longo da historia e o coidado dos seres humanos. Identificar e rexeitar as causas e factores de discriminación, así como as situacións de violencia machista de que son vítimas.

Este criterio pretende coñecer se as alumnas e os alumnos recoñecen a igualdade e a dignidade de todas as persoas e os elementos diferenciadores que están na base dalgunhas discriminacións, se identifican as súas contribucións aos diferentes campos do saber e o coidado dos seres humanos, así como os momentos históricos máis relevantes na conquista dos dereitos políticos das mulleres e a igualdade no ámbito familiar e laboral, á vez que permite indagar se saben identificar e localizar as situacións de discriminación que aínda sofren nas sociedades actuais e rexeitan activamente a violencia contra as mulleres.

11. Xustificar as propias posicións utilizando sistematicamente a argumentación e o diálogo e participar de forma democrática e cooperativa nas actividades do centro e do contorno.

Mediante este criterio preténdese avaliar o uso axeitado da argumentación sobre dilemas e conflitos morais, se son quen de desvelar os supostos de partida nas propias posicións e nas das outras persoas, de soste un punto de vista propio, de descubrir incoherencias nos procesos de razoamento e exixir claridade, precisión e pertinencia na argumentación, pero tamén o respecto ás posicións diverxentes dos interlocutores, tanto na aula coma no ámbito familiar e social. Por outra parte, trátase de coñecer a maneira e o grao en que as alumnas e os alumnos participan e cooperan activamente no traballo de grupo e se colaboran co profesorado e as compañeiras e compañeiros nas actividades do centro educativo e noutros ámbitos externos.

12. Recoñecerse membros dunha cidadanía global e comprender a necesidade de compartir uns mínimos morais posibilitadores da convivencia.

Este criterio pretende avaliar a capacidade do alumnado para concibir e implicarse na construción dun futuro mellor. Pretende comprobar se é quen de situar se nunha perspectiva intercultural, asumindo a natureza pluralista da nosa sociedade, valorando positivamente as diferenzas culturais, recoñecendo o diálogo entre as culturas como unha posibilidade de

enriquecemento mutuo e como o camiño para lograr unha verdadeira integración, así como o establecemento duns valores mínimos compartidos. Trátase, en definitiva de comprobar, se no seu papel de cidadáns teñen por referentes os cidadáns do mundo.

8. MÍNIMOS ESIXIBLES

- Dominar os conceptos técnicos da ética a un nivel axeitado aos intereses dos alumnos.
- Capacidade de análise de situacións reais.
- Identificar a dimensión moral do ser humano e aprender os valores e normas morais que constitúen esa dimensión moral.
- Identificar e rexeitar, a partir da análise de feitos reais ou figurados, as situacións de discriminación cara a persoas de diferente orixe, xénero, ideoloxía, relixión, orientación afectivo-sexual e outras, respectando as diferenzas persoais e mostrando autonomía de criterio.
- Coñecemento das principais teorías éticas.
- Establecer a relación da ética coa relixións.
- Establecer as relacións da ética co dereito e a política.
- Compromiso ético no noso tempo.
- Coñecer o que implican as normas sociais, o Estado e o dereito, o poder político, a autoridade, a desobediencia lexítima e a democracia.
- Tomar conciencia dos dereitos humanos.
- Aprender a participar, de modo democrático e cooperativo, en todas as actividades programadas tanto na aula como fóra dela, e en xeral na vida do centro e do contorno como preparación para o exercicio duna cidadanía activa, capaz de asumir responsabilidades de participación social.

9. INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Tendo en conta o principio de atención á diversidade do alumnado (en capacidade, intereses, estilos cognitivos, motivación, etc.), a avaliación usará unha pluralidade de métodos e instrumentos, procurando non reducilas só á proba escrita tradicional. Entre estes instrumentos podemos citar os seguintes:

A **observación sistemática da vida da aula**, valorando o grao de participación, o esforzo realizado, o interese e implicación nas tarefas diarias, os intercambios e intervencións orais, as exposicións de informacións específicas, etc.

O **caderno de aula**: nel aparecen reflectidas actividades diversas, como comentarios de texto, vocabulario, sínteses informativas, mapas conceptuais, etc.

Traballos monográficos, elaborados a nivel individual ou grupal, así como lecturas de libros relacionados co temario. O manexo doutras fontes de información distintas do libro de texto deberían valorarse especialmente.

A **autoavaliación razoada**, encamiñada a autorregular a propia aprendizaxe con responsabilidade e autonomía. A autoavaliación, ademais de fomentar a autoestima do alumnado, pode aportar unha valiosa información sobre as expectativas de éxito ou fracaso.

Probos escritos, ás que hai que darlle sempre un sentido educativo. Estas poden someterse tamén a autocorrección do propio alumnado. (60% da nota de cada avaliación, o resto corresponde ao traballo de aula descrito anteriormente).

10. PROCEDIMENTOS DE AVALIACIÓN

A avaliación levarase a cabo tendo en conta os diferentes elementos que constitúen o currículo, é dicir, **os obxectivos, os contidos e os criterios de avaliación**.

Avaliación ordinaria

Ao longo do curso realizaranse tres sesións de avaliación, unha por cada trimestre. A última desta avaliación coincidirá coa avaliación final ordinaria do mes de xuño.

Avaliación extraordinaria

Coa lexislación vixente está previsto un exame extraordinario de setembro para o alumnado que non acade cualificación positiva na convocatoria de xuño.

11. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

O 70% da nota corresponde ao exame. Indicarase o valor de cada pregunta sobre o total da avaliación (p.e., para un exame único de 7 cuestións, cuxa nota vale o antedito 70%, indicarase que cada pregunta vale 1 punto sobre 10).

O 30%, ao traballo de clase. Especificando:

Preguntas do profesor:

- 0,5 se non sabe ou non contesta, a restar do dito 30%
- 0,5 se contesta erroneamente, pero con dereito a compensar con outra pregunta outro día.

control (opcional):

- 1 punto

Comportamento:

- 5%, facendo fincapé no que dificulte o desenvolvemento das explicacións e prexudique aos compañeiros (chegar tarde, falar, facer ruído, levantarse sen permiso,...)

Actitude cara á materia:

- 5% (interese, atención, concentración, participación, disposición a contestar; o a súa falta)

En cada avaliación hai unha **recuperación**, que supón a eliminación da nota de suspenso e a súa substitución pola nota do exame de recuperación, que vale o novo 100%.

Excepcionalmente poderá presentarse o alumno aprobado ao exame de recuperación para subir nota, se o profesor o considera. En xeral, propónse como criterio didáctico (e infórmase ao alumno) que o exame de recuperación presentará un grao de dificultade maior, porque absorbe o anterior 30% do traballo de clase e máis co fin de evitar que o alumno non prepare o 1º exame porque hai aínda outro (cousa que sucede con frecuencia e converte de facto a recuperación no único exame preparado, perdendo así o seu sentido propio).

A aqueles alumnos que perderan o dereito a avaliación continua, debido a faltas de asistencia inxustificadas e reiteradas, poden superar a materia a través da presentación de tódolos **traballos** esixidos ó longo do curso e ademais haberán de superar un **exame** onde darán conta, con suficiente precisión e rigor, dos principais temas, conceptos e teorías abordadas durante o curso.

Aqueles alumnos que non superen a convocatoria de xuño terán outra convocatoria en setembro que se axustará aos contidos mínimos. Esta proba será realizada e corrixida polo profesor que imparte esta materia.